

საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტრო

MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND NATURAL RESOURCES OF GEOA

საქართველო, 0114, თბილისი, გულუას ქ. 6, ტელ: 72-72-00, 72-72-20 ფაქსი: 72-72-37,

ეკოლოგიური ექსპერტიზის
დასკვნა პროექტზე
№ 19

„ 16 “ „აპრილი“ 2010წ.

I. საერთო მონაცემები

- 1.საქმიანობის დასახელება— მდინარე სუფსას შესართავში საზღვაო ნავსადგურის მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროექტი
- 2.საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი – შპს „ბლექსი პროდაქტი“ სანაპიროს ქ. №3
- 3.განხორციელების ადგილი – ღანჩხუთის მუნიციპალიტეტი
- 4.განაცხადის შემოსვლის თარიღი – 17. 03. 2010.
- 5.მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ – სამეცნიერო-კვლევითი ფირმა „გამა“

II. ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებანი

საქართველოს ეკონომიკური განვითარების სამინისტროდან კანონით დადგენილი წესით ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით წარმოდგენილია შპს „ბლექ სი პროდაქტი“-ს „მდ. სუფსას შესართავში საზღვაო ნავსადგურის მოწყობისა და ექსპლუატაციის“ პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში.

გზშ ანგარიშის თანახმად საპროექტო ნავსადგურის მოწყობა დაგეგმილია მდ. სუფსას შესართავთან შპს „ბლექ სი პროდაქტი“-ს საკუთრებაში არსებულ *(სასოფლო-სამეურნეო და არსასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწები)* ტერიტორიაზე, რომლის საერთო ფართობი შეადგენს 204 ჰა-ს, მათ შორის მდ. სუფსას შესართავის მარჯვენა სანაპირო ზოლში არსებული 45 ჰა ფართობის ტერიტორია განკუთვნილია საზღვაო ნავსადგურის მოსაწყობად, ხოლო მარცხენა სანაპიროზე 159 ჰა ფართობზე მოეწყობა ნავსადგურის დამხმარე ინფრასტრუქტურა.

წარმოდგენილი ანგარიშის თანახმად აღნიშნული დოკუმენტი მომზადებულია საქართველოს გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის მოთხოვნების გათვალისწინებითა და საერთაშორისო პრაქტიკაში არსებულ მეთოდოლოგიასა და რეკომენდაციებზე დაყრდნობით (თავი 2.3 „საერთაშორისო საფინანსო ორგანიზაციების პოლიტიკა და რეკომენდაციები“ და თავი 6.1 „ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების (ბსგზშ) მეთოდოლოგია“), თუმცა ზემოხსენებული საერთაშორისო ნორმატივებით გათვალისწინებული პროცედურების დაცვა სათანადოდ არ განხორციელებულა.

საზღვაო ნავსადგურის მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროექტის სიტუაციური სქემა შეუსაბამობაში მოდის ევროკავშირის მხარდაჭერითა და საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს ეგიდით მიმდინარე პროექტის „თანამშრომლობა შავი ზღვის გარემოს დაცვისათვის“ ფარგლებში მომზადებულ და ქ. ღანახუთის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2009 წლის 27 მაისის ნომერ 12 განკარგულებით დამტკიცებულ დოკუმენტთან. აღნიშნული დოკუმენტი - „სანაპიროს მდგრადი განვითარების ინტეგრირებულ გეგმა წყალწმინდის თემისათვის“ ადგენს სოფელ წყალწმინდის თემის სანაპიროს ფუნქციონალური ზონირების საზღვრებს სამრეწველო საქმიანობის მიმართ და რომელშიც მოცემულია შესაბამისი სივრცით ტერიტორიული რუკა. *(აღნიშნული საკითხი დამატებით განხილულია სანებართვო პირობებში)*

6
5
4
3
2
1
შე
ნა
აკვ
სიგ
ნაგ
TEX
აკვ
ხდებ
უნდა
(მაქს
შესაბ
ტიპის
მოწყობ

ლი
მს
ისა
მდ.
ლო-
ლის
კენა
დგა
წყობა
ბულია
თა და
ციებზე
იკა და
მედების
შორის
დ არ
უაციური
გარემოს
პროექტის
ულ და მ-
ნომერ 12
სანაპიროს
ა" აღგენს
საზღვრებს
სივრცით
სანებართვო

საზღვაო ნავსადგურისათვის განკუთვნილი საპროექტო ტერიტორია უახლოესი საცხოვრებელი ზონიდან (სოფ. გრიგოლეთი) დაცილებულია 170-200 მ-ით, ე.წ. „ყვავილნარი“-ს დასახლებიდან 400-450 მ-ით, ხოლო სოფ. წყალწმინდიდან 2200 მ-ით. კოლხეთის ეროვნული პარკის „იმნათი“-ს უბნის უკიდურესი სამხრეთი საზღვარი ნავსადგურის საზღვრიდან დაცილებული იქნება 350-400 მეტრით. ტერიტორიას ჩრდილო-აღმოსავლეთით ემიჯნება ბათუმი-ფოთის საავტომობილო მაგისტრალი, აღმოსავლეთით მდ. სუფსა, დასავლეთ მხარეს შაყი ზღვა, ხოლო ჩრდილოეთით სოფ. გრიგოლეთი და თაყისუკალი ტერიტორია. აღსანიშნავია, რომ საპროექტო ტერიტორიაზე განთავსებულია ყოფილი თევზის ქარხნის ინფრასტრუქტურა (წყალმომარაგების ქსელი, ელექტრომომარაგება და სხვა), რაც გამოყენებული იქნება სამშენებლო სამუშაოების მიმდინარეობის პერიოდში.

ნავსადგურის დამხმარე ინფრასტრუქტურის დაცილება სოფ. წყალწმინდადან შეადგენს 650-700 მ-ს, ყვავილნარის დასახლებიდან 250-300 მ-ს, ხოლო სუფსას ნავთობტერმინალის საზღვრიდან 200 მ-ს.

გზშ ანგარიშის თანახმად ახალი საზღვაო ნავსადგური, რომელშიც სამანევრო აკვატორიის დიამეტრად მინეულია 510 მ. განკუთვნილი იქნება დიდი წყალწყვის (367 მ. სიგრძის) გემების მისაღებად. (ნავსადგურში უსაფრთხო შესვლის, მანევრირებისა და ნავმისადგომებთან დგომის პირობების გათვალისწინებით (НОРМЫ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОГО ПРОЕКТИРОВАНИЯ МОРСКИХ ПОРТОВ РД 31.3.05-97), აკვატორიის შეზღუდულ პირობებში, როდესაც საანგარიშო გემის შესვლა აკვატორიაში ხდება მაწვეარების (ბუქსირების) მეშვეობით, სამანევრო აკვატორიის დიამეტრი ტოლი უნდა იყოს $D=2XL$ საანგ. აქედან გამომდინარე დაგეგმილ ნავსადგურში საანგარიშო (მაქსიმალური სიგრძის მქონე) გემის სიგრძე არ უნდა აღემატებოდეს 255 მ. და შესაბამისად გზშ ანგარიშში მოყვანილი გემების სახეობებიდან გამოირიცხება СК-10000 ტიპის გემის ($L=367.3$ მ.) ნავსადგურში შესვლა). დაგეგმილია 7 ძირითადი ნავმისადგომის მოწყობა, მათ შორის:

1. ნავთობპროდუქტების გადასატვირთი ნავმისადგომი;
2. გენერალური ტვირთების (2) ნავმისადგომი;
3. საკონტეინერო ტვირთების ნავმისადგომი;
4. მარცვლეულის გადასატვირთი ნავმისადგომი;
5. საკუთარი ფლოტის ნავმისადგომი;
6. საბორნე ნავმისადგომი;

გარდა აღნიშნულისა ნავსადგურის ტერიტორიაზე განთავსდება ადმინისტრაციული შენობა, სარკინიგზო ჩიხები, საავტომობილო გზები, 1 მგვ სიმძლავრის დიზელ გენერატორი, ნავთობპროდუქტების საცავები, სასაწყობო ინფრასტრუქტურა ავტოსადგომები, მექანიკური საამქრო, სადურგლო საამქრო, სარკინიგზო ესტაკადა და სხვა.

ნავსადგურის შიდა აკვანობის დამცავი მოლო განთავსდება დასავლეთის, სამხრეთ-დასავლეთის და სამხრეთის მიმართულებით. გეგმაში იქნება ორი მოლო, ერთი ჩრდილოეთ მხარეს 1900 მ სიგრძის, მეორე კი სამხრეთ მხარეს 685 მ სიგრძისა ნავსადგურის შესასვლელამდე. ჩრდილო მოლოს დაბოლოება იქნება დაახლოებით -15 მ სიღრმის და სამხრეთ მოლოსი დაახლოებით -8 მ სიღრმის. შესასვლელში მოლოთა შორის სიგანე იქნება 400 მ.

ახალი ნავსადგურისათვის სარკინიგზო ხაზის მოწყობა გათვალისწინებულია რკინიგზის სადგურ „ურეკი“-დან, რისთვისაც სადგურს ჩაუტარდება რეკონსტრუქცია. მოეწყობა ახალი ორლიანდაგიანი სარკინიგზო ხაზი, რომელიც გაივლის მშრალი პორტის ტერიტორიას, ხოლო გადაკვეთს მდ. სუფსას და შეეკვანილი იქნება ნავსადგურის ტერიტორიაზე. საავტომობილო ტრანსპორტის მოძრაობისათვის გამოყენებული იქნება ფოთი-ბათუმის საავტომობილო მაგისტრალი და პროექტი გათვალისწინებული შიდა საავტომობილო გზები.

საპროექტო საზღვაო ნავსადგურის სამშენებლო სამუშაოების შესრულება დაგეგმილია სამ ეტაპად:

- I ეტაპი: ნავთობის ნავმისადგომები და დამხმარე ინფრასტრუქტურა;
- II ეტაპი: საკონტეინერო და სხვა ტვირთისათვის განკუთვნილი ნავმისადგომები;

• III ეტაპი: ნავმისადგომი მშრალი ნაყარი ტვირთისათვის და ბუნებრივი აირის გათხვევადების ქარხნის მშენებლობა.

საპროექტო ნავსადგურის მოწყობისა და ექსპლუატაციის გზშ ანგარიშის დამუშავების პროცესში განხილულია შემდეგი ალტერნატიული ვარიანტები:

- ნავსადგურის განთავსების ალტერნატიული ვარიანტები
- ნავსადგურის მოლოების კონფიგურაციის ალტერნატიული ვარიანტები;
- არაქმედების ალტერნატივა.

საპროექტო ნავსადგურის განთავსების ალტერნატიული ვარიანტების განხილვის პროცესში განიხილებოდა ორი ვარიანტი, კერძოდ: მდ. სუფსას შესართავი და მდ. ნატანების შესართავი.

გზშ-ს ანგარიშის თანახმად ნავსადგურის მოსაწყობად ბევრად უფრო ხელსაყრელი პირობებია მდ. სუფსას შესართავის მიმდებარე აკვატორიაში, კერძოდ:

- მდ. სუფსას შესართავთან ძალზე ახლოს მდებარეობს წყალქვეშა კანიონი, რაც ხელსაყრელ პირობებს ქმნის ღრმა შემოსასვლელი არხის მოსაწყობად და დიდი წყალწვევის გემების მისაღებად;

- მდ. სუფსას მყარი ნატანის ძირითადი ნაწილი იკარგება წყალქვეშა კანიონში და მხოლოდ მცირე ნაწილი გადაადგილდება სამხრეთის მიმართულებით (შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების გატარების შემთხვევაში კურორტ ურეკის ხანაპირო ზოლზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედება არ არის მოსალოდნელი); *(აღნიშნული საკითხი დეტალურად განხილულია შემარბილებელი ღონისძიებების ქვეთავში, თუმცა საბოლოო კონკრეტული გადაწყვეტილების მისაღებად სანებართვო პირობებში გათვალისწინებულია მათემატიკური და ფიზიკური მოდელირების შედეგები)*

- დღეისათვის მდ. სუფსას შესართავის ჩრდილოეთით მდებარე ხანაპირო ზოლი განიცდის ეროზიას, ნავსადგურის მოწყობის შემდეგ კი ადგილი ექნება ნატანის მნიშვნელოვან აკუმულაციას და შესაბამისად ნაპირის ზრდას წელიწადში 10-12 მ-ით;

- წყალქვეშა კანიონის სიახლოვე და ნატანის მოძრაობის თავისებურებები მნიშვნელოვნად შეამცირებს შემოსასვლელი არხის დახილვის შესაძლებლობას და შესაბამისად შემცირდება მისი გაწმენდისათვის საჭირო ხარჯები;

- შესართავის მდებარეობა და ხანაპირო ხაზის კონფიგურაცია, დამცავი მოლოების კარგად გათვლილი მიმართულებები მინიმუმამდე შეამცირებს ნავსადგურის შიდა აკვატორიაში ტალღის შეღწევის შესაძლებლობას.

საზღვაო ნავსადგურის უსაფრთხო ექსპლუატაციის, ასევე მიმდებარე ხანაპირო ზოლის განვითარებაზე ნეგატიური ზემოქმედების მინიმიზაციისათვის, მნიშვნელოვანი როლი ენიჭება დამცავი მოლოების კონფიგურაციას, ზომებს და მიმართულებებს. ნავსადგურის პროექტირების პროცესში განიხილებოდა მოლოების განთავსების რამდენიმე ალტერნატიული ვარიანტი მათ შორის:

ვარიანტი I: შემოსასვლელი არხი მოეწყობა მდ. სუფსას შესართავიდან, ძირითადი მოლო განთავსდება დასავლეთის და სამხრეთის მიმართულებით, ხოლო მცირე მოლო დასავლეთის მიმართულებით.

ქრო
OA

ო
მ

ვარიანტი II და ვარიანტი III: მეორე ალტერნატიული ვარიანტის განხორციელების შემთხვევაში შემოსასხველელი არხი განთავსდება სამხრეთ-დასავლეთის მიმართულებიდან. ძირითადი დამცავი მოლო იწყება დასავლეთის მიმართულებით და შემდგომ გრძელდება სამხრეთ-დასავლეთის მიმართულებით, სამხრეთის მოლოს კი აქვს დასავლეთის მიმართულება. მნიშვნელოვანია ის ფაქტი, რომ სამხრეთის მოლო საკმაო სიგრძისაა და არ იქნება 300-350 მ-ზე ნაკლები. დაახლოებით ანალოგიურია მესამე ალტერნატიული ვარიანტის კონფიგურაციაც, მაგრამ ამ შემთხვევაში შემოსასხველელი არხი უფრო დასავლეთის მხრიდანაა განთავსებული და დამცავი მოლოების სიგრძეები თანაბარია.

ვარიანტი IV: ამ ვარიანტის განხორციელების შემთხვევაში შემოსასხველელი არხი მოეწყობა სამხრეთ დასავლეთის მიმართულებიდან. ჩრდილოეთის მოლო იქნება დაახლოებით 1800 მეტრი, რომელიც ნავსადგურის შიდა აკვატორიას დაფარავს ყველა მხრიდან გარდა სამხრეთ-დასავლეთის მიმართულებისა. სამხრეთი მოლო მოეწყობა მდ. სუფსას შესართავიდან ჩრდილოეთით დაახლოებით 200-250 მეტრის დაცილებით, ამ მოლოს სიგრძე არ იქნება 100-130 მ-ზე მეტი. შემოთავაზებული ვარიანტის მიხედვით ნავსადგურის სახმელეთო ნაწილი გაგრძელებულია ჩრდილოეთის მხარეს, ხოლო მდ. სუფსას შესართავი მოცილებულია სამხრეთი მოლოდან, რაც გარკვეულად ამცირებს უარყოფითი ზემოქმედების ხარისხს.

გზშ ანგარიშის თანახმად შემოსასხველელი არხის და დამცავი მოლოების კონფიგურაციების გათვალისწინებით უპირატესობა მიენიჭა IV ვარიანტს.

წარმოდგენილი დოკუმენტის თანახმად მდ. სუფსას შესართავში საზღვაო ნავსადგურის მოწყობის და ექსპლუატაციის პროექტის განხორციელებლობის (არქმედების) შემთხვევაში აღგილი არ ექნება ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ისეთი უარყოფითი ცვლილებები როგორცაა:

- მდ. სუფსას შესართავის მიმდებარე სანაპირო ზოლის განვითარების დინამიკაზე ზემოქმედება;
- მდ. სუფსას წყალქვეშა კანიონის გააქტიურების რისკის არსებობა;
- ხმელეთის და ზღვის ბიოლოგიურ გარემოზე შესაძლო ნეგატიური ზემოქმედება;
- ზედაპირული და მიწისქვეშა წყლების ხარისხის გაუარესების რისკის არსებობა;
- ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებების და ფიზიკური ფაქტორების გაურცელება;
- სახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა და სხვა.

წარმოდგენილი გზშ-ს ანგარიშის თანახმად ნავსადგურის მშენებლობის პროცესში შესრულებული იქნება შემდეგი სახის სამშენებლო - სამონტაჟო სამუშაოები:

- სამშენებლო ბანაკის და სამშენებლო მოედნების მოწყობა, რისთვისაც საჭირო იქნება:
 - ტერიტორიის ვერტიკალური გეგმარება, შემოდგობა და ხრეშის ფენის მოწყობა;
 - დროებითი ნაგებობების მოწყობა ადმინისტრაციულ-საყოფაცხოვრებო სათავსოების განთავსებისათვის;
 - სატრანსპორტო საშუალებების და ტექნიკის განთავსების მოედნის მოწყობა;
 - საწვავ-საპოხი მასალების განთავსების უბნის მოწყობა;
 - გასამართი სადგურის მოწყობა სატრანსპორტო საშუალებების და ტექნიკის საწვავით გამართვისათვის;
 - სასაწყობო სათავსოების მოწყობა, სამშენებლო და დამხმარე მასალების განთავსებისათვის;
 - სამშენებლო ბანაკის ტერიტორიის პერიმეტრზე წელამრიდი არხების და სახედიმენტაციო გუბურას მოწყობა;
 - შიდა სამოედნო გზების მშენებლობა.
- დამცავი მოედნების მშენებლობა;
- შემოსასვლელი არხის და ნავსადგურის შიდა აკვატორიის ფსკერდაღრმავებით სამუშაოების შესრულება;
- ნავმისადგომების სამშენებლო სამუშაოების შესრულება, მათ შორის ნავმისადგომის კედლის პირის მოწყობა;
- ნავმისადგომების სახმელეთო ნაწილის სამშენებლო სამუშაოები, მათ შორის:
 - მიწის სამუშაოები, ნავმისადგომის ზედაპირის არმირება, ბეტონის საფარის მოწყობა;
 - ამწე მექანიზმების საძირკვლების მოწყობა და სამონტაჟო სამუშაოები;
 - ნავმისადგომების პერიმეტრზე სააეტიმოზილიო გზების და რკინიგზის ლიანდაგების მოწყობა;
 - საწარმო-სანიადგურე და საპროექტო-საქონლური ნამდინარე წყლების შეკრებისა და გადატუმბვის მოწყობა;

ქრო
OA

ო
ქ

- საწარმოო-სანიადვრე ნამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობების მშენებლობა;
 - ლიალური ნამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობების მშენებლობა;
 - მდ. სუფსაში ნამდინარე წყლების სიღრმული ნაშვების სიტემის მშენებლობა
 - სამეურნეო-ფეკალური ნამდინარე წყლების საკანალიზაციო კოლექტორების და გამწმენდი ნაგებობების მშენებლობა
 - საკონტეინერო და ნაყარი ტვირთების განთავსების მოედნების მოწყობა.
- სადგურ ურეკის რეკონსტრუქციის სამუშაოების შესრულება;
 - სარკინიგზო მაგისტრალის და ხიხების მშენებლობა;
 - მდ. სუფსაზე სარკინიგზო ხიდის მშენებლობა
 - დემობილიზაცია, დროებითი ნაგებობების დემონტაჟი და კეთილმოწყობის სამუშაოების (მათ შორის გამწვანების) შესრულება.

სამშენებლო ბანაკის მოწყობა გათვალისწინებული მდ. სუფსას მარცხენა სანაპიროზე, ე.წ. მშრალი პორტისათვის შერჩეულ ტერიტორიაზე. სამშენებლო ბანაკის ტერიტორიაზე განთავსდება მუშათა საცხოვრებელი და ადმინისტრაციული სპეციალური კონტეინერები, სპეცტექნიკის და სატრანსპორტო საშუალებების სადგომები, სარემონტო უბანი, საწვავის სამარაგო რეზერვუარები და გასამართი სადგური. სამშენებლო მასალების სასაწყობო სათავსები და სხვა.

სამშენებლო ბანაკის ტერიტორიის ზედაპირი დაფარული იქნება ხრეშის საფარით. ტერიტორიაზე წარმოქმნილი სამეურნეო-ფეკალური ნამდინარე წყლებისათვის დაგეგმილია საკანალიზაციო კოლექტორის და ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობის მოწყობა. სამშენებლო ტექნიკის და სატრანსპორტო საშუალებების სარემონტო უბანის და ავტოგასამართი სადგურის ტერიტორიებზე წარმოქმნილი სანიადვრე წყლების გასაწმენდად მოეწყობა კომპაქტური ნაეთობდამტკერი დანადგარი. ნამდინარე წყლების ნაშვება მოხდება მდ. სუფსაში.

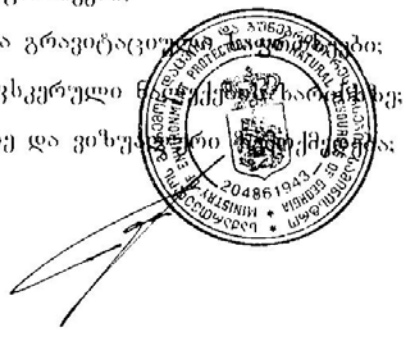
მოსამზადებელი სამუშაოების შემდგომ გათვალისწინებულია სამშენებლო მოედნების მოწყობა და ნავსადგურის ინფრასტრუქტურის ცალკეული ობიექტების სამშენებლო სამუშაოების დაწყება. სამუშაოები ერთდროულად განხორციელდება როგორც სახმელეთო, ასევე საზღვაო ნაწილზე. პარალელურად განხორციელდება ასევე ახალი სარკინიგზო ხაზის, სარკინიგზო ესტაკადის და მდ. სუფსაზე გადასავალი სარკინიგზო ხიდის სამშენებლო სამუშაოები.

- 25 მ3 მოცულობის ნავთობპროდუქტების შექმნა;
 - ჰიდროციკლონები ბუფერული რეზერვუარების ნაღვექის გაუწელობისათვის;
 - გაწმენდილი წყლის 2000 მ3 ტევადობის რეზერვუარი;
 - სანიაღვრე წყლების შლამშესაგროვებელი - 200 მ3 ტევადობის;
 - გამფრქვევი ნაშევა მდ. ხუფსაში.
- ხანძარქრობის სისტემა:
 - გზშ-ს ანგარიშში განხილულია საქმიანობის განხორციელების რაიონის გარემოს ზოგადი ფონური მდგომარეობა:
 - კლიმატი და მეტეოროლოგიური პირობები;
 - ჰაერისა და ნიადაგის ტემპერატურული რეჟიმი;
 - ნაღვექები და ტენიანობა;
 - მზის ნათება;
 - ქარის რეჟიმი;
 - ატმოსფერული ჰაერის ხარისხი;
 - ხმაურის გავრცელება;
 - ბუნებრივი რადიაციული ფონი;
 - ზოგადი გეოლოგიური პირობები;
 - ჰიდროგეოლოგიური პირობები;
 - სეისმური პირობები;
 - სანაპირო ზოლის განვითარების მდგომარეობა;
 - მინერალოგიური ანალიზი;
 - საკვლევი რაიონის მდინარეების ჰიდროლოგიური რეჟიმი და მყარი ნატანი;
 - ტალღური რეჟიმი;
 - ზღვის დინებები (სანაპიროს გასწვრივ, ზღვიური დინებები, ხუცტი დინებები, გაბატონებული დინება, გაბატონებული დინების სანაპიროს მიმართულების დინება);
 - ზღვის დონის ცვლილება;
 - სანაპირო ზონის მორფოლოგიური და მორფომეტრიული ცვლილებები;
 - ბიოლოგიური გარემო:
 - დაცული ტერიტორიები (ფლორა და ფაუნა);

- ზღვის ბიოლოგიური გარემო:
 - იქთოლოგია;
 - ბენთოსი;
 - ზოობენთოსი;
 - ფიტობენთოსი;
 - ზღვის ფიტოპლანქტონი.
- სოციალურ ეკონომიკური გარემო;
- კულტურული მემკვიდრეობა (ისტორიული და არქეოლოგიური ძეგლები);
- ეკონომიკა;
- სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურა
- ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების (ბსგ/სშ) მეთოდოლოგია;
- შესაძლო ავარიული სიტუაციები და მოხალოდნელი ზემოქმედება:
 - ავარიული სიტუაციების აღბათობის განსაზღვრა და მოხალოდნელი შედეგების შეფასება;
 - ხანძარი/აფეთქება;
 - საგანგებო სამედიცინო მდგომარეობა-ეპიდემია;
 - საშიში ნივთიერებების გაფრქვევა/ნავთობის გაჟონვა ან დაღვრა;
 - უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული შემთხვევები;
 - რთული მეტეოპირობები;
 - ავარია ენერჯოსისტემაში;
 - ტექნიკური წყალმომარაგების სისტემის გაუმართაობა;
 - სტიქიური უბედურება.
 - ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ღონისძიებები;
- ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება და ანალიზი;
- ზოგადად არის განხილული ზემოქმედება სანაპირო ზოლის განვითარების დინამიკაზე;
- საინჟინრო-გეოლოგიური საფრთხეები;
- ჰიდროლოგიური რისკები და გრავიტაციული რისკები;
- ზემოქმედება გრუნტის და ფსკერული წყლის რესურსებზე;
- ზემოქმედება ლანდშაფტებზე და ვიზუალური გარემოზე;

ჯრო
JOA

აო
 ექმ

- საპროექტო საზღვაო ნავსადგურის მშენებლობის და ოპერირების პროცესში ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებები:
 - შემარბილებელი ღონისძიებები ნავსადგურის მშენებლობის პერიოდისათვის;
 - შემარბილებელი ღონისძიებები ნავსადგურის ოპერირების პროცესში.
- საქმიანობის შეწყვეტის შემთხვევაში გარემოს პირვანდელ მდგომარეობამდე აღდგენის პირობები;
- ნარჩენი ზემოქმედება;
- კუმულაციური ზემოქმედება;
- ნარჩენების მართვის გეგმა:
 - ნარჩენები სამშენებლო სამუშაოების მიმდინარეობის პროცესში;
 - ნარჩენები ნავსადგურის ოპერირების პროცესში
 - ნავსადგურის ოპერირების პროცესში მოხალოდნელი ნარჩენების დახასიათება და გაუვნებლობის პირობები;

გ.ზ.მ-ს ანგარიშში მთლიანად გარემოსდაცვითი მართვის გეგმას:

- უსაფრთხოების, პროფესიული უსაფრთხოების, ჯანდაცვის და გარემოს დაცვის სამსახურის (HSSE) სტრუქტურა და უფლება-მოვალეობები:
 - ნავსადგურის ფიზიკური დაცვის სამსახური;
 - შრომის დაცვის და ტექნიკური უსაფრთხოების სამსახური;
 - გარემოს დაცვის სამსახური;
 - სახანძრო დაცვის სამსახური;
 - ჯანმრთელობის დაცვის პუნქტი;
 - ეკოლოგიური ლაბორატორია.
- უსაფრთხოების, შრომის დაცვის, ჯანმრთელობის და გარემოს დაცვის საკითხების მართვა;
- ნავსადგურის ფიზიკური დაცვის ორგანიზაცია;
- ტექნიკური უსაფრთხოების და შრომის დაცვის ორგანიზაცია;
- ჯანმრთელობის დაცვის ორგანიზაცია და პერსონალის სოციალური დაცვის გარანტიები;
- გარემოს დაცვითი საქმიანობის ორგანიზება.

გ'ს-მ-ს ანგარიშში განხილულია გარემოსდაცვითი მონიტორინგის ხქემა.

(საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ) ოპერირების პროცესში, ხანაპირო ზოლის განვითარების დინამიკის ატმოსფერული ჰაერის, ზედაპირული და მიწისქვეშა წყლების და ნიადაგების მდგომარეობაზე სისტემატური დაკვირვებები (თვითმონიტორინგი) უნდა განხორციელდეს როგორც ნავსადგურის ტერიტორიაზე, ასევე მისი გავლენის ზონაში. თვითმონიტორინგის მიზნებია:

- ატმოსფერულ ჰაერში და ზედაპირულ წყლებში მანვნი ნივთიერებათა ემისიის შემცირება;
- ნავსადგურის საერთო ეკოლოგიური პარამეტრების გაუმჯობესება;
- ნავსადგურის მიმდებარე ხანაპირო ზონაში შესაძლო ეროზიული პროცესების პრევენცია;
- ტექნიკური უსაფრთხოების გაძლიერება და ტექნოგენური ავარიის რისკის შემცირება;
- სამუშაო ზონაში გარემოს მდგომარეობაზე ზრუნვა და პერსონალის შრომის პირობების დაცვა;
- ნავსადგურის მიმდებარე ტერიტორიებზე გარემოს ფონური მდგომარეობის გაუმჯობესება.

ეკოლოგიური თვითმონიტორინგის სისტემა მოიცავს ღონისძიებათა 2 ჯგუფს:

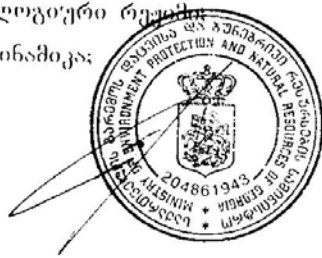
- სამშენებლო სამუშაოების მსვლელობის ეკოლოგიური მონიტორინგი;
- ექსპლუატაციის პროცესის ეკოლოგიური მონიტორინგი.

მშენებლობის პროცესში ეკოლოგიურ მონიტორინგს ექვემდებარება:

- ზემოქმედებები, რომლებიც მოითხოვენ შემარბილებელი ზომების გატარებას;
- ზემოქმედებები, რომლებიც იწვევენ დროებით სოციალურ პრობლემებს;

(საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ) ნავსადგურის ოპერირების პროცესში მუდმივ დაკვირვებას უნდა დაექვემდებაროს:

- ნავსადგურის ტერიტორიაზე მოქმედი სტრუქტურული ერთეულების საწარმოო გაფრქვევებში დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მანვენებლები;
- ხმაურის და ვიბრაციის გავრცელება;
- აირგამწმენდი ნაგებობების ტექნოლოგიური რეჟიმის დაცვა;
- ხანაპირო ზოლის განვითარების დინამიკა;

- ნამდინარე წყლებში დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მახვენებლები;
- მდ. სუფსას და ზღვის წყლების ხარისხი;
- წყლის გამწმენდი ნაგებობების ტექნოლოგიური რევიმი;
- საქვაბუების საკვამლე აირების კონცენტრაცია;
- საქვაბუებში საწვავის წვის პროცესის ტექნოლოგიური რევიმი;
- ნიადაგის და გრუნტის წყლების ხარისხი;
- გამოყენებული მასალები და საშიში ქიმიური ნივთიერებები;
- საყოფაცხოვრებო და საწარმოო ნარჩენების მართვის მდგომარეობა;
- პერსონალის უანმრთელობის მდგომარეობა;
- ოზონდამშლელი ნივთიერებების მართვის მდგომარეობა;
- სატრანსფორმატორო ზეთებში მდგრადი ორგანული დამაბინძურებლების მართვის პროცედურა;
- სასმელი და ტექნიკური წყლის მოხმარება;
- თბური და ელექტროენერჯის მოხმარება;
- მომსახურე პერსონალის პროფესიული უსაფრთხოების წესების დაცვის მდგომარეობა.

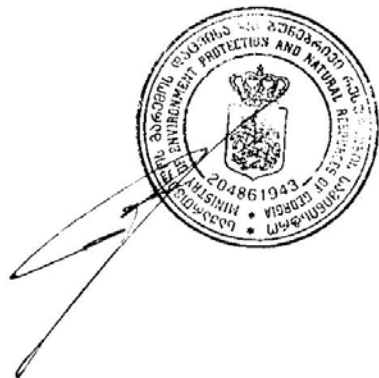
გ.უ.შ ანგარიშის თანახმად მგრძობიარე რეკონსტრუქციების განლაგების მიხედვით (საცხოვრებელი ზონა, დაცული ტერიტორიები) ატმოსფერულ ჰაერში მანე ნივთიერებათა კონცენტრაციის განსაზღვრა უნდა მოხდეს 6 წერტილში, კერძოდ: 2 საკონტროლო წერტილი განისაზღვრა სოფ. გრიგოლეთის საზღვრებზე, 1 წერტილი კოლხეთის ეროვნული პარკის სამხრეთ საზღვარზე, 1 წერტილი სოფ. წყალწმინდას საზღვარზე, ხოლო 2 წერტილი ყვავილნარის დასახლების საზღვარზე.

ზედაპირული წყლის ობიექტების დაბინძურებისაგან დაცვის მიზნით, მონიტორინგის სქემით გათვალისწინებულია ნამდინარე წყლებში მანე ნივთიერებათა კონცენტრაციების და ზედაპირული წყლების (მდ. სუფსა, შავი ზღვა) ხარისხის მონიტორინგი. მდ. სუფსას წყლის ხარისხის მონიტორინგისათვის გათვალისწინებულია 2 საკონტროლო წერტილის გამოყენება, კერძოდ: წყალნაშვების წერტილიდან 100 მეტრით ზემოთ და წყალნაშვების წერტილიდან 200 მეტრით ქვემოთ. ზღვის წყლის ხარისხის მონიტორინგი განხორციელდება 2 წერტილში, მათ შორის: ერთი მდ. სუფსას შესართავთან, ხოლო მეორე ნავსადგურის ტერიტორიის ჩრდილოეთით მომიჯნავე სანაპირო ზოლში.

საზღვაო ნავსადგურის ფუნქციონირების შედეგად ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედების რადიკალიზაცია და ხარისხობრივი მახვევებლების და ნავსადგურის ტერიტორიაზე განთავსებული ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების წყაროებისა და მათ მიერ გაფრქვეული მავნე ნივთიერებათა შემადგენლობის რადიკალიზაცია დასადგენად დამუშავებულია ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი და ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონარული წყაროების და მათ მიერ გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ინვენტარისა და ტექნიკური ანგარიში, რომელიც შეთანხმებულია გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროსთან.

ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილ დოკუმენტაციას თან ერთვის ზედაპირული წყლის ობიექტში ჩამდინარე წყლებთან ერთად ნაშვებულ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები ნაშვების (ზდნ) ნორმატივების ტექნიკური ანგარიში, რომელიც შეთანხმებულია გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროსთან.

ექსპერტიზის პროცესში გამოთქმული პირობები საფუძვლად უდევს წინამდებარე დასკვნის III თავს.

ჯრო
10A

ქათ
202

III პირობები

მდ. სუფსას შესართავში საზღვაო ნავსადგურის
საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია:

1. საქმიანობის განხორციელების შემთხვევაში აუცილებელია საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ შეთანხმებული იქნეს საკითხი „სამრეწველო საქმიანობის მიმართ, წყალწმინდის თემის სანაპიროს ფუნქციონალური ზონირების საზღვრები“-ს კორექტირების თაობაზე ღანახეთის მენიციპალიტეტის საკრებულოს 2009 წლის 27 მაისის ნომერ 12 განკარგულებაში ცვლილების შეტანასთან დაკავშირებით;
2. საზღვაო ნავსადგურის პროექტირების წინასწარ ეტაპზე, საზღვაო ნავსადგურის ჰიდროტექნიკური ნაგებობების მუშა პროექტის მომზადება მოხდეს მხოლოდ პროგრამული და ფიზიკური მოდელირების შედეგების საფუძველზე;
3. საზღვაო ნავსადგურის დეტალურ დაპროექტებამდე უნდა შესრულდეს ტალღების სპექტრული ანალიზი, კერძოდ: ტალღების პარამეტრები უნდა გაითვალისწინოს *«Методические указания по определению ветровых и волновых условий при проектировании морских портов. РД 31.33.02-81»*-ის მიხედვით, სადაც მოცემულია, თუ როგორ უნდა იქნეს გაანგარიშებული ტალღის ტრანსფორმაცია (რეფრაქცია, დიფრაქცია), შემწოვი ტალღა „тягун“ და ჰიდრაულიკური მოდელირების მეთოდიკა ქარის ტალღებისთვის ნავსადგურის აქტორიაში (*глава 5. «Методика гидравлического моделирования ветровых волн на портовых акваториях»*). ასევე, გათვალისწინებული უნდა იყოს ტურბულენტური გრიგალის წარმოშობის რისკი უშუალოდ ნავსადგურის მოლოებთან და საჭიროების შემთხვევაში შესაბამისი პრევენციული ღონისძიებები უპირობოდ უნდა გატარდეს;
4. სანაპირო ზოლის მიმდინარე ეროზიული პროცესების შესამცირებლად სუფსას ნავსადგურის ფსკერდადრმავეებითი სამუშაოების შედეგად ამოღებულ

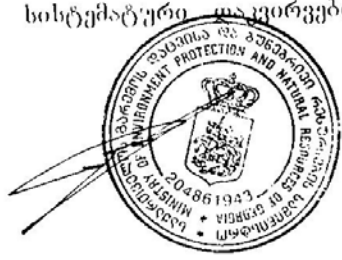

გრუნტი თვითმცლელი ბარეების მეშვეობით უნდა განთავსდეს საპროექტო ნავსადგურის ჩრდილოეთით 5-7 მეტრის სიღრმეზე განსაკუთრებით მდ.კაპარჭასა და მდ.რიონის სამხრეთ ტოტს შორის უშუალოდ წყალქვეშა ფერდ'ზე;

5. აუცილებელია, მდინარის მარჯვენა სანაპიროზე დამბა-კედლის აგება. შესართავის ჩამოტრილი სამხრეთის ნაწილი და მდინარის ნაკადის სამხრეთისაკენ მიმართული მოტრილი გრუნტი სპეციალური თვითმცლელი ბარეებით უნდა ჩაიყაროს ურეკი-შეკვეთილის მონაკვეთის წყალქვეშა ფერდ'ზე 5-7 მეტრის სიღრმეზე. აღნიშნული ღონისძიებები უნდა განხორციელდეს მხოლოდ ფიზიკური და კომპიუტერული მოდელირების შედეგად დადებითი შედეგების მიღების შემთხვევაში;
6. სუფსის შესართავში მუდმივად დაგროვილი მყარი მასალა მიწისძვრებისა და ბარჯების საშუალებით უნდა ჩაიყაროს ურეკი-შეკვეთილის წყალქვეშა ფერდ'ზე 5-7 მეტრის სიღრმეზე. დაგროვილი მასალის ურეკის მიმართულებით ტრანსპორტირება უნდა განხორციელდეს საჭიროების შემთხვევაში, ეოველი ბათიმეტრიული აგეგმვის ანალიზის საფუძველზე;
7. სხვადასხვა წყაროებიდან აკუმულაციური ნატანის, კერძოდ პორტის წმენდითი სამუშაოების შედეგად ამოღებული მასალა უნდა მოხმარდეს ნაპირადგენით და ასევე სამეურნეო მიზნებს;
8. სახლგაო ნავსადგურის მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროცესში უზრუნველყოფილი უნდა იქნას სისტემატური დაკვირვება გრუნტების ჯდენის და ტექტონიკური დაძირვის ხინჯარის მანვერებლებზე, რისთვისაც უნდა შეირჩეს მუდმივი დაკვირვების მყარი წერტილები სახმელეთო ნაწილზე, დამცავ მოლოებზე და ნავსადგურის მომიჯნავე ტერიტორიაზე;
9. ნავსადგურის მუშა პროექტში გათვალისწინებული იქნას ტალღურ რეჟიმზე და მეტეოროლოგიურ პირობებზე სისტემატური დაკვირვების ავტომატური სადგურის მოწყობა;

ჭრო
EOA

ქაო
უპი

10. შემოსასვლელი არხის დაპროექტებისას ნავსადგურში გემის შესასვლელი ღერძისა და სანაპირო ზოლის გენერალურ მიართულებას შორის კუთხე უნდა იყოს არანაკლები 30⁰-ისა. შესასვლელის ღერძის მიმართულება ზღვის ტალღასაშიშ მიმართულებებთან უნდა ადგენდეს არაუმეტეს 45⁰-იან კუთხეს;

11. უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს:

- ნავსადგურის მშენებლობის ფაზაზე და ექსპლუატაციის სრული პერიოდის განმავლობაში მდ. ნატანებსა და მდ. კაპარტას შორის მოქცეული სანაპირო ზოლის ლითონინამიკურ პირობებზე ყოველწლიური დაკვირვებები;
- ნავსადგურის მშენებლობის ფაზაზე და ექსპლუატაციის სრული პერიოდის განმავლობაში ურეკის პლაკების ქვიშის სედიმენტოლოგიური და მინერალოგიური კვლევების ყოველწლიურად ჩატარება;
- საზღვაო ნავსადგურის მიმდებარე წყალქვეშა ფერდის (როგორც ჩრდილოეთით, ასევე სამხრეთით) ბათიმეტრიული აგეგმვის ჩატარება მინიმუმ წელიწადში ერთხელ;
- მდ. სუფსას შესართავის და წყალქვეშა კანიონის ბათიმეტრიული აგეგმვის ჩატარება წელიწადში ორჯერ, გვიან გაზაფხულზე და შემოდგომაზე;
- მდ. სუფსას ჰიდროლოგიურ და ლითონინამიკურ რეჟიმზე სისტემატური დაკვირვების ჩატარება.

12. მდ. სუფსას შესართავში ინერტული მასალის დაგროვების შედეგად წყალქვეშა კანიონის გააქტიურების და ნავსადგურის ნაგებობების დაზიანების პრევენციის, ასევე კურორტ ურეკის სამკურნალო პლაკებზე ზემოქმედების მინიმიზაციის მიზნით, ნავსადგურის მუშა პროექტში შეტანილი იქნას შემდეგი შემარბილებელი ღონისძიებები:

- მდ. სუფსას შესართავის მარჯვენა სანაპიროზე დამბის მოწყობა მარცხენა სანაპიროს ხმელეთის ნაწილის ჩამოჭრა და მდინარის წყლის ნაკადის სამხრეთ-აღმოსავლეთის მხარეს მიმართვა, გზშ-ს ანგარიშის 8.5.1. პარაგრაფში მოცემული სქემის მიხედვით;

გათვალისწინებული უნდა იქნას გამწვანების სამუშაოები, რისთვისაც გამოყენებული უნდა იქნას ადგილობრივი ჯიშები;

19. ნავსადგურის მომსახურე პერსონალის პერიოდული სწავლება და ტესტირება გარემოს დაცვის და პროფესიული უსაფრთხოების საკითხებზე;

20. აუცილებელია ნატარდეს დამატებითი შესწავლა, სადაც მოცემული იქნება დასაბუთება ეკოსისტემებზე ზეგავლენის მასშტაბის თაობაზე და შემუშავებული და გატარებული უნდა იქნეს აცვილებით ქმედითი შემარბილებელი და საკომპენსაციო ღონისძიებები, ვიდრე განსაზღვრულია გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშით დაცული ტერიტორიისა და რამსარის კონვენციით დაცულ ფართობებთან, ცხოველთა სახეობებთან (განსაკუთრებით წყლის ბიომრავალფეროვნების, გადამფრენ წყალმცურავ ფრინველებთან) და ზოგადად ეკოსისტემებთან მიმართებით;

21. ეკოსისტემებზე ზეგავლენის მასშტაბების დამატებით შესწავლისას განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილდეს:

- გზშ-ს ანგარიშში მითითებული, ზღვის ბიომრავალფეროვნებაზე მოსალოდნელი უარყოფითი ზეგავლენის ხარისხიდან გამომდინარე, სათანადო ზემოქმედების თავიდან აცილების და შემარბილებელი ღონისძიებების შემუშავებისაკენ, აგრეთვე საკომპენსაციო ქმედებების პაკეტის მომზადებისაკენ მიმართულ საკითხებზე;
- ზემოქმედების ხარისხზე და სათანადო შემარბილებელ, თვიდან აცილების და საკომპენსაციო ქმედებების მომზადებაზე, დაგეგმილი ნავსადგურის ახლოს მდებარე დაცული ტერიტორიისა და რამსარის კონვენციით დაცული ფართობებისათვის;
- მდ. სუფსაზე სახიდე გადასახველის მოწყობასთან დაკავშირებით უფრო დეტალური ზემოქმედების თავიდან აცილების, შემარბილებელ და საკომპენსაციო ქმედებების შემუშავებაზე;
- იმის გათვალისწინებით, რომ საქმიანობის განხორციელებით მოსალოდნელია გარემოზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედება და ან ზემოქმედების თავიდან აცილების და შემარბილებელი ღონისძიებები

რიგ შემთხვევაში არასაკმარისია (განსაკუთრებით წყლის ბიომრავალფეროვნებაზე მოხალოდნელი შემოქმედება, როგორცაა მოხალოდნელი ზიანი: ზღვის ეკოსისტემებზე, აგრეთვე დაგეგმილი ნავსადგურის ახლოს მდებარე დაცული ტერიტორიისა და რამსარის კონვენციით განსაზღვრულ ფართობებზე, მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ფაზებისათვის; მდ. სუფსაზე ხიდის მშენებლობისას), ზემოთ მითითებული საკომპენსაციო ღონისძიებების პაკეტი შემუშავებული იქნას ცალკე და ნავსადგურის ექსპლუატაციაში გაშვებამდე და წარმოდგენილი იქნას სამინისტროში შესათანხმებლად.

- 22. ზემოთ აღნიშნული შესწავლის შედეგად მომზადებულ შემოქმედების თავიდან აცილების, შემარბილებელი და საკომპენსაციო ღონისძიებების გათვალისწინებით, მშენებლობის დაწყებამდე, შემუშავდეს და შესათანხმებლად წარმოდგენილი იქნას შესაბამისი მართვის გეგმები (გარემოსდაცვითი მონიტორინგის, შემარბილებელ ღონისძიებათა, ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების და სხვა), როგორც მშენებლობის, ისე ექსპლუატაციის ფაზებისათვის;
- 23. უზრუნველყოფილი იქნას საწარმოს მშენებლობის და ექსპლუატაციის დროს წარმოქმნილი ნარჩენების სეპარირებული შეგროვება, ამ მიზნით, ობიექტზე სპეციალურად გამოყოფილ და მოწყობილ ადგილზე განთავსებული უნდა იქნეს საჭირო რაოდენობის, სათანადო მარკირების და ფერის კერამიკულად დაცული კონტეინერები;
- 24. უზრუნველყოფილი იქნას საწარმოში წარმოქმნილი ნარჩენების გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობისათვის უსაფრთხოდ განთავსება;
- 25. უზრუნველყოფილი იქნას წარმოქმნილი ნარჩენების აღრიცხვის წარმოება და განთავსების, გაუვნებლობის და გადამუშავების მიზნით უფლებამოსილ ორგანიზაციებზე გადაცემა;

ვაო
ლექ

26. მოქმედი ინსტრუქციის შესაბამისად უზრუნველყოფილი უნდა იქნას საშიში ქიმიური ნივთიერებების შენახვა-დსაწყოება;
27. რადიაციული პორტალური მონიტორების ტექნიკური ზედამხედველობის უზრუნველსაყოფად უნდა მოხდეს პერიოდული რადიაციული კალიბრირება;
28. პორტალური მონიტორების გარდა აუცილებელია ასევე პორტალური (ხელის) რადიაციული დეტექტორის შექმნა, სასურველია მისი ხენსორის ტელესკოპური დამაგრძელებელის თანხლებით;
29. რომელიმე სასაწყო შენობასთან აუცილებელია რადიაციული გამოსხივების წყაროს დროებითი შესანახის გათვალისწინება, ვიდრე მოხდება მისი კვალიფიციური იდენტიფიკაცია და რადიაციული ნარჩენების საცავში გადატანა;
30. საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია უზრუნველყოს ბიროველი და რადიაციული საქმიანობის ლიცენზიის მიღება გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროსაგან, იმ საქმიანობებთან დაკავშირებით, რომლებიც ექვემდებარება „ბიროველი და რადიაციული უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს კანონს;
31. გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროსთან შეთანხმებული (№05-02/17-03 08.04.10) „წელის ობიექტში ჩამდინარე წყლებთან ერთად ნაშეუბღლი დამაბინძურებელი ნივთიერებების ზღვრულად დასაშვები ნაშვების (ხ.დ.ნ.) ნორმატივების“ მიხედვით დადგენილი ჩამდინარე წყლების ხარისხის უზრუნველყოფა და მონიტორინგის გეგმის შესრულება;
32. ნორმატიულად სუფთა და დაბინძურებული სანიაღვრე წყლების არინება განხორციელდეს დადგენილი სქემის მიხედვით და უზრუნველყოფილ იქნას საზღვაო ნავსადგურზე არსებული ყველა დაბინძურებულ უბანს წარმოქმნილი სანიაღვრე წყლების გაწმენდა;

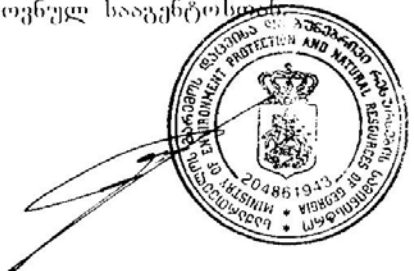
33. მდ. სუფსას მარცხენა სანაპიროდან ჩამდინარე წყლების გადატუმბვისას მარჯვენა სანაპიროზე არსებულ გამწმენდ ნაგებობებზე, მაქსიმალურად უნდა იქნეს თავიდან აცილებული ავარიული სიტუაციების რისკი, მარცხენა სანაპიროზე მოწყობილ იქნეს სათადარიგო დამაგროვებელი რეზერუარი;

34. ავარიული სიტუაციებისას დაბინძურების გავრცელების თავიდან აცილების მიზნით სარეზერუარო პარკის ტერიტორიის შემოღობვა-შემოხეინვა მოხდეს ყველაზე დიდი რეზერუარის ტევალობის 110%-ის შეკავების შესაძლებლობის გათვალისწინებით;

35. საქმიანობის განხორციელების შემთხვევაში აუცილებელია საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ მოხდეს, საპროექტო ნავსადგურის მოწყობისათვის მდ. სუფსას შესართავთან მის საკუთრებაში არსებულ სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ფართობის მიზნობრივი დანიშნულების შეცვლა „სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის არასოფლო-სამეურნეო მიზნით გამოყოფისას სანაცვლო მიწის ათვისების ღირებულებისა და მიყენებული ზიანის ანაზღაურების შესახებ“ საქართველოს კანონის მოთხოვნათა გათვალისწინებით;

36. საზღვაო ნავსადგურის ოპერირებისათვის საჭირო ინფრასტრუქტურის მოსაწყობად გათვალისწინებული საქმიანობები, რომლებიც ექვემდებარებიან „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლს, საჭიროებენ გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის აღებას;

37. საზღვაო ნავსადგურის ტერიტორიისა და განაშენიანების მუშა პროექტი შეთანხმებული უნდა იქნეს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს სსიპ გარემოს ეროვნულ სააგენტოსთან.

ტრო
EOA

ქაო
უქმ

IV. დასკვნა

საქართველოს ეკონომიკური განვითარების სამინისტროდან კანონით დადგენილი წესით ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით წარმოდგენილ შპს „ბლექსი პროდაქტი“-ს „მდ. სუფსას შესართავში საზღვაო ნავსადგურის მოწყობისა და ექსპლუატაციის“ პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მიხედვით საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია წინამდებარე დასკვნის III თავით გათვალისწინებული პირობების შესრულების შემთხვევაში.

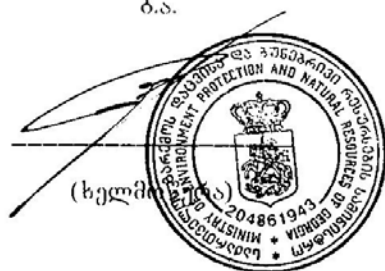
ღიკენიებისა და ნებართვების

სამსახურის უფროსი

ნიკოლოზ ჭახნაკია

(სახელი, გვარი)

ბ.ა.

(ხელმოწერა)